

נא: תוספות ישנים

רבן גמליאל פרק חמישי יבמות

מסורת הש"ס

(א) לטל טו: לקמן ג...
 (ב) ובי' תוספות לעיל טו.
 ד"ה המילה (ג) עדיית פ"ד
 מ"ט: ד' לקמן טו:
 (ד) ולקמן ג' טו: (ו) וכליל
 טו: לקמן ק"ה: (ז) ולקמן
 טו: (ח) ס"ה וימחק:
 (ט) ובי' מ"ט כ"ב ע"ה:
 (י) ולקמן ג' טו: (כ) רש"י
 מ"ו:

הגהות הב"ח

(א) נבי כ"ט דקמ. ר"ב
 דף טו ע"ה: (ב) שם
 אחר לה: (ג) שמואל:
 (ד) ה"ב ד"ה ט"ה
 ובי' כ"ק דסודו דף
 ז' ע"ה: (ה) ד"ה ט"ה
 ובי' ד"ה משתמט וי':
 (ו) בא"ד והא ט"ה
 פסולה ממנה:

מוסף רש"י

חליצה פסולה. לומר
 גזירה. צריכה לחזור
 על כל האהין. דלא
 משקפא יזקה דמריה
 חליצה חלה משום
 דלחילתה יזקה ונמיה
 אפריהו (ע"ה טו).
 ביאת שני אינה ביאה.
 דק"ל (ע"ה טו). אין ביאה
 אחר ביאה ה"ה ל"ה ביאת
 שני כשיהא איש בעלמה
 וכו' כשנגזרת היא שריא
 (ע"ה טו). יש מאמר
 אחר מאמר בשני יבמין
 ויבמה אחת. דמריה
 משקפא לענין יזקה כי
 הדדי נינהו ומאמר דקמח
 לאו קנין נמור הוא דביאה
 הוא דכח דתמנה ורבען
 הוא דלאמר ליהני משום
 גזירה דמריה לעיל טו:
 ה"ה טו. דהא דכח דתמנה
 משקפא לכלל דהוה חוקי
 מאמר כה (ע"ה טו).
 ואין מאמר אחר מאמר
 בשני יבמות ויבם
 אחר. שכל מהו וקניני
 שיהא לו לענין מאמר
 נהן כרמשייה ויהא אח
 השנייה. ויהא דגמיס לה
 איפכא ולשון ראשון נהיה
 וכן שמואל (ע"ה טו). אין
 אחריה בלום. ויסקפא
 כגט ובלא חליצה י"ה הדדי
 קריש לאחד אחר ביאה לא
 מהי (ע"ה טו).

רבנן סברי יש יזקה וקתני סיפא וכן אתה
 אומר בשני יבמין ויבמה אחת לימא תירווי
 תיובתא דרבה בר רב הונא אמר רב דאמר
 רבה בר רב הונא אמר רב ה"חליצה פסולה
 צריכה לחזור על כל האהין אמר לך רבה
 בר רב הונא בין לר"ג בין לרבנן סברי אין
 יזקה והכא בגט אחר גט ומאמר אחר ומאמר
 קמפילגי אמר מר עשה מאמר בזה ומאמר
 בזה רבן גמליאל אומר גזירה גזירה
 וחולץ לה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות
 שניה מכדי קסבר רבן גמליאל אין מאמר
 אחר מאמר ראשונה נמי תתייבם גזירה
 דלמא אתי לייבומי לשניה אמר רבי
 יוחנן רבן גמליאל וב"ש יור"ש וכן עזאי ורבי
 נחמיה כולוהו סבירא להו מאמר קונה קנין
 גמור רבן גמליאל הא דאמרן ב"ש דתנן (א)
 וישלישה אהין שנים מהם נשואין לשתיה אהיות
 ואחד מופנה מת אחד מבעלי אהיות ועשה
 בה מופנה מאמר ואח"כ מת אהיו השני
 ב"ש אומרים אשתו עמו והלוו תצא משום
 אהות אשה ר"ש דתניא (אמר ו) להו ר"ש
 להבמים אם ביאת ראשון ביאה ביאת שני
 אינה ביאה אם ביאת ראשון אינה ביאה
 ביאת שני נמי אינה ביאה והא ביאת בן
 תשע דבמאמר שויה רבנן וקאמר ר' שמעון
 אינה ביאה בן עזאי דתניא (ב) עזאי אומר
 יש מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה
 אחת ואין מאמר אחר מאמר בשתי יבמות
 ויבם אחד ר' נחמיה דתנן י"ר' נחמיה אומר
 אחת בעילה ואחת חליצה בין בתחלה
 בין באמצע בין בסוף אין אחריה כלום והא
 ביאה פסולה דבמאמר שויה רבנן וקתני
 אין אחריה כלום: כיצד עשה מאמר ב':

אמר מאמר בשני יבמין ויבמה אחת. דכל מה דהוה דקתני ליה רבנן
 מאמר בה: ואין מאמר אחר מאמר בשני יבמות ויבם אחד. דכל
 כח שחקני חכמים במאמר קנה במאמר ראשון לשון מורי. ל"ה ה"ג אין
 מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה אחת דדמויה דקידושין בעלמא
 קתני רבנן למאמר ואין קידושין אחר קידושין כשהיה אחת ויש מאמר
 אחר מאמר בשני יבמות ויבם אחד דהא דמריהו קמיה רמין
 וכל חדא אית לה כח יבמין דלא כח ביאה יהי רבנן למאמר
 למיקני לגמרי ויולא פקע יזקה דמכרתה דביאה הוא דפטרה ולשון ראשון
 עיקר דלקמן מוכחא מילתא בפירקין (ג). והא ביאה פסולה כמאמר
 שויה רבנן. דלא נפקא מיניה בגט דקא בעיה נמי חליצה ליקתו:
 האי

מק"ו משאר נשים ולית ליה הני מיעוטי דכפ"ק דקידושין (דף יד.) דאי אפטר לומר שיהא מדרבנן לרבי נחמיה דכין דאית ליה דביאה וחליצה
 דאורייתא מידע דיע דאם כן לא שייך למיגור הני גזירות דאמר לעיל גט להוציא וחליצה להוציא לקנות ומאמר לקנות ומימה גדולה
 הוא לומר כן (ו) ולא מישתמטי שום תנא ולימא דגט פטור ביבמה ועוד דא"כ הוה ליה למימר גמרי כלום ועוד דלשנא דהש"ס
 לא משמע שגז (לדקמן מכה ז) (א) ונראה לר"י דה"פ והא ביאה (ב) כמאמר שויה רבנן שיהא אחריה כלום משום גזירות דלעיל וכל אחריה מאמר
 ומשום הכי תקיפו נמי רבנן שיהא מאמר אחר מאמר א"ע"ג דאין למימר רבנן שיהא אחר מאמר לפי שקנה המאמר הראשון
 כל מה שיש למאמר לקנות אלא טעמא דרבנן דאי אמרין דאין מאמר אחר מאמר אחי למימר נמי דאין מאמר אחר ביאה פסולה דלא גרעה
 ביאה ממאמר לכך תיקנו שיהא מאמר אחר מאמר וגט אחר גט דגט ומאמר ענין אחד דשייכה דרבנן ואי אמרת דאין גט אחר גט אחי
 למימר נמי דאין מאמר אחר מאמר ולא מאמר אחר ביאה פסולה אם כן לרבי נחמיה אין מאמר אחר מאמר דלדריעה ליה לומר מיד
 דהא לית ליה נמי מאמר אחר ביאה פסולה דקתני (ביאה פסולה) אין אחריה כלום ואם מאמר אחי תקיפו רבנן לר' נחמיה גט ומאמר כלל
 ביבמה כיון דביאה וחליצה מידע דיע ליה לומר דמריה גט להוציא וחליצה להוציא כו' ויש לומר דהעולם סוברים דגט ומאמר מהני מן התורה מקל
 וחומר דבפירקא קמא דקידושין (ג"ו טו) ואע"ג דאימעות מכל מקום אהני קאם כמו מאמר לבית שמאי ולהכי אי שריה למיבעל אחר גט ומאמר
 אחי למיבעל אחר חליצה וביאה אבל כהא לא טעו שיאמרו אחר הגט ומאמר דבגביל שחקנה ביאה קנין גמור תקנה כמו כן קנין גמור אחר
 ביאה וחליצה ויבא לבעול אחריה דהא ודאי ידעי חליצה וביאה עדיפא גמט ומאמר שחכין כהדיא וגט ומאמר נתמטו. (ג) ר"י:
 אם

כולוהו סבירא דהוה. אין התנאים כולן
 מדאורייתא כמשמע ב' ד' אחין (לעיל דף כט. ושם)
 ולכולוהו תנאי לא קני אלא מדרבנן ולר"ג לא קני אלא כהא דלא
 מהני מאמר בתריה וכן עזאי מפלגי בין שני יבמין ויבמה אחת ובין
 יבם אחד ושמי יבמות ולר"ש משקפא
 ליה אי קני אי לא קני והכי"ג איכא
 בפ"ק (ו) דקטורה (דף ז' וסו טו):
א' ביאת ראשון ביאה ב'. משנה
 היא לקמן בהאשה רבה (דף טו):
 וקאמר תנא קמח דשני פוסל על
 ידו לראשון ואם תאמר לרבי שמעון
 נמי מראשון ואם משום דיעתה
 תחמי ובקונטרס פירש דאין נאסרת
 על בעלה אלא על ידי קינו וקמירה
 ואר"י שהוא טעות סופר ולא פירשו
 רש"י משום דבעד אחד ודאי אינה
 נאסרת אלא בקניו וקמירה אבל
 בעדי טומאה נאסרת בלא קינו ואין
 לומר משום דהני נשואין דרבנן נינהו
 כהו לאוסרה דכל דמיקון רבנן
 ענין דאורייתא מיקון ועוד דמיתבסר
 משום דרז המנוגה דאמר 'שומרת יבם
 שזימה אסורה ליבמה ואר"י דמירי
 בכא עליה שבוגג שאינה נאסרת
 אי נמי בקטנה דפיתוי קטנה אונס
 הוא אי נמי בכא עליה ועל כרחיה
 ונאמר אע"ג דביאת בן תשע כמאמר
 ומאמר בעל כרחיה לא מהני כדאמר
 בפ"ק (לעיל טו): עשו חכמים ביאת בן
 תשע בעל כרחיה כמאמר מדעת
 דלא שני לן ביאה יבמה בן מדעת
 לבע"כ: **בן עזאי אומר ב'.**
 בקונט' נראה לו עיקר דגרסיין אין
 מאמר אחר מאמר בשני יבמות ויבם
 אחד משום דלקמן (דף ג'.) אמתי'
 בעשה מאמר בן עזאי ונאמר בן עזאי
 קאמר מתני' דלא כן עזאי ור"י
 אומר דשקיר גריס איפכא ולקמן
 סמך אסיפא דקתני בין שני יבמין
 ויבמה אחת ולהכי נקטיה אמתניין
 דעשה מאמר בן עזאי ונאמר בן עזאי
 דעלה קאי מתניין דלא כן עזאי
 וכי"ג איכא לקמן דקתני גט לזו וגט
 לזו לריכות הימנו חליצה ומסקי לימא

על כל האהין ומהיהא ליהא כשיעמא שיש לחלק בין מיפטר נפשה
 למיפטר גרה כדאמר בריש פ' ד' אחין (לעיל דף מ.) אלא אסיפא
 סמך דקתני בין שני יבמין ויבמה אחת ויש ספרים שחכמו בהם
 כיצד עשה מאמר ביבמתו כו' עד בין שני יבמין ליבמה אחת ועלה
 מסיק מתניין דלא כן עזאי: **ביאה פסולה במאמר שויה רבנן**
 וקתני דאין אחריה ב"ב"ם. פ"י וי"ה אחר מאמר תימה דכסוף
 פירקין מפרש טעמא דרבי נחמיה דליכא למיגור ביאה שאחר הגט
 ומאמר אטו ביאה שאחר חליצה וביאה כיון דחליצה וביאה מדאורייתא
 מידע דיע ואם כן מנגן דלא יחא כלום אחר מאמר ואומר ה"ר
 יצחק ב"ר ברוך דע"כ לרבי נחמיה גט ומאמר דאורייתא דילפיין

לימא הוה היבמה דרבה
 בר רב הונא דאמר
 חליצה פסולה לריבה לחור
 על כל האהין. ויבמה
 אחת לא פירן מיבם
 א' ובתי יבמה דמריה
 תמיס (וחליצה) ודחילין
 לאחת מהם ואחיה ה"ה טו
 לזו לומר לריבה לחור על
 כל הכינתו על כל האהין.
 וי"ל דיעמא ליה לאשתייה
 שפיר כהיה מחור דאחין
 לחור דאחין: (א) ויבמה
 ז' דקאמר ויהא ביאה
 פסולה ובי' דפירן ממת
 שאין לזו לומר דמריה
 ביאה יבמה מאמר שיש
 תנא שפיר וי"ב סכר אין
 מאמר אחר מאמר ואר"י
 מהני מאמר וביאה אחר
 ביאה פסולה וי"ב לקמן
 גרס פירקין וכן לרבנן לא
 גרס מאמר וביאה פסולה
 וישן ס"ה דש מאמר אחר
 מאמר וכן י"ב ביאה אחר
 ביאה פסולה וי"ב אין לזו
 לומר ל"ה נחמיה שמועיל
 לביאה פסולה יבמה ממאמר
 וקאמר דאין מאמר אחר
 ביאה פסולה וי"ב מ"ו
 אין מאמר אחר מאמר. ולא
 חליצה שפיר פסולה גזירה
 י"ה לחלק פסולה ביאה פסולה
 י"ה אומרים לר"ג ורבנן
 היינו משום דאיתא למגור
 דמריה תחילתא בריש
 פירקין וי' נחמיה לא ס"ל
 משום דביאה וחליצה הו
 מדאורייתא ומידע דיע:
 (ב) גם כ"ל דעשה רחא
 איכא דאין לעשות למכנל
 אחר ביאה דאחריה כפיר
 כ"ע דשמיטה דביאה היא
 ופילו פסולה אין אחריה
 כלום וי"ב דביאה כשהי
 ואין לה שיר דאין אחריה
 כלום ולא אחי למכנל
 אחר ביאה ורבנן לית
 להו האי טעמא דקסברי
 דכין שחקני חכמים
 ומאמר דמריהו קמיה
 דלא ליה למיבעל אחר
 ביאה מ"ו כן תהי דביאה
 פסולה י' אחריה דלא ליה
 למיבעל אחר ביאה

(א) נראה דל"ל והא ביאה
 פסולה וי"ב ונראה דפירן
 מהם שאין לו וי"ב. ג' נראה
 דל"ל דים אחריה כלום לרבי
 ורבנן היינו י"ב.